

«Olğanüstü Hal Kanununun verdiği yetkilerin kullanılmasından dolayı tazminat davaları, idare aleyhine, idari yargıda açılır. İdarenin, kamu görevlisine şahsi kusurdan dolayı rucu edebilmesi, şahsi kusurun çok açık ve ağır olmasıyla bağlıdır. İlgili Bakan'ın uygun görüşü olmadıkça rucu davası açılamaz.

Madde 3 — Bu Kanun Hükümünde Kararname yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 4 — Bu Kanun Hükümünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Kenan EVREN
Cumhurbaşkanı

T. ÖZAL
Başbakan

I. K. ERDEM Devlet Bak. - Başbakan Yrd.	K OKSAY Devlet Bakanı	A M YILMAZ Devlet Bakanı	S N. TUREL Devlet Bakanı
A TENEKECİ Devlet Bakanı	İ. ÖZDAĞLAR Devlet Bakanı	A K ALPTEMOÇIN Devlet Bakanı	M N. ELDEM Adalet Bakanı
Z YAVUZTÖRK Millî Savunma Bakanı	A. TANRIYAR İçişleri Bakanı	A. M. YILMAZ Dışişleri Bakanı V	V. ARIKAN Maliye ve Gümrük Bakanı
M. V. DİNÇERLER Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı	İ S GİRAY Bayındırlık ve İskân Bakanı	M. AYDIN Sağlık ve Sosyal Yardım Bakan	
İ. S. GİRAY Ulaştırma Bakanı V.	H H DOĞAN Tarım Orman ve Köyşeri Bakanı	M. KALEMLİ Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı	
C. BÜYÜKBAŞ Sanayi ve Ticaret Bakanı V	C. BÜYÜKBAŞ Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı	M. M. TAŞÇIOĞLU Kültür ve Turizm Bakanı	

5682 sayılı Pasaport Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna İki Ek Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Hükümünde Kararname

Karar Sayısı : KHK/240

5682 sayılı Pasaport Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi 2/2/1984 tarihli ve 2977 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak Bakanlar Kurulu'nca 19/8/1984 tarihinde kararlaştırılmıştır.

MADDE 1 — 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanunu'nun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Giriş - Çıkış kapıları

Madde 1 — Türk vatandaşları ve yabancılar İçişleri Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca tayin olunan yolcu giriş - çıkış kapılarından Türkiye'ye girip çıkabilirler.

Gümrük kapılarının açılışında İçişleri Bakanlığının görüşü alınır.»

MADDE 2 — 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanunu'nun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Pasaport veya pasaport yerine geçerli vesika zorunluluğu

Madde 2 — Türk vatandaşları ile yabancılar Türkiye'ye girebilmek ve Türkiye'den çıkabilmek için yolcu giriş - çıkış kapılarındaki polis makamlarına usulüne uygun ve muteber pasaport veya pasaport yerine geçerli bir vesika ibraz etmeye mecburdurlar.

Gümrük ve diğer işlemlerin yapılabilmesi için polis makamlarınca giriş veya çıkış işlemlerinin bitirilmesi şarttır.

Kanunlar ve milletlerarası anlaşmalarla tespit edilenlerden başka, Türk vatandaşları ile yabancılar için, ne gibi belgelerin pasaport yerine geçerli kabul edilebileceği hususunda İçişleri ve Dışişleri Bakanlıkları müştereken karar almaya yetkilidirler. >

MADDE 3 — 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanunu'nun 12 nci maddesinin (B) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«B) Pasaport yerine geçerli vesikalar :

I. Pasavanlar, idari mektuplar ve hudut geçiş belgeleri,

II. Gemiadamı cüzdamları, demiryolu ve hava ulaşım araçları memur ve mürettebatına verilen vesikalar,

III. Seyahat belgesi ve benzeri belgeler. >

MADDE 4 — 15/7/1950 tarihli 5682 sayılı Pasaport Kanununun 25/6/1988 tarihli ve 7154 sayılı Kanunla değişik 14 üncü maddesinin (A) bendinin 1 ve 2 nci fıkralarıyla 25/2/1981 tarihli ve 2418 sayılı Kanunla değişik (C) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 14/A — Hususi Damgalı Pasaportlar

Cumhurbaşkanlığı Dairesi görevlilerine, Devlet bareminin birinci, ikinci ve üçüncü derecesinde bulunan subaylar ile Devlet memurlarına diplomatik pasaport verilmesini gerektiren vazifelerden başka herhangi bir resmi vazife ile veya kendi hesaplarına dış memleketlere gittikleri zaman verilir.

Bunlardan emeklilik veya çekilme sebepleri ile vazifelerinden ayrılmış olanlara da bu nevi pasaport verilir. Birinci derecedekiler hariç olmak üzere, başka bir vazife almış veya iş kurmuş olanlar bu haktan yararlanamazlar. >

«C) Hususi ve Hizmet Damgalı Pasaportlar

Talep edenin mensup bulunduğu makamın yetkili amirinin yazılı başvurusu üzerine İçişleri Bakanlığınca verilir. Bu nevi pasaportlar aynı şart dahilinde İçişleri Bakanlığının muvafakati ve Dışişleri Bakanlığının vereceği talimat üzerine, Türkiye Cumhuriyeti büyükelçilik ve elçiliklerince de verilebilir. Yukarıdaki «A» ve «B» bendlerinde yazılı eslere hususi ve hizmet damgalı pasaport verilmesi ve çocukların refakathanesine kayıt içinde aynı yazılı başvuruya lüzum vardır.

Hususi damgalı pasaportlar iki sene için; hizmet damgalı pasaportlar pasaport sahibinin görevinin müddetine göre tesbit edilecek süre için geçerli olmak üzere tanzim edilir. Bu pasaportlardan süresi bitenlerin bu bendin 1 inci fıkrasında yazılı başvuru, İçişleri Bakanlığının muvafakati ve Dışişleri Bakanlığının vereceği talimat üzerine Türkiye Cumhuriyeti büyükelçilik ve elçilikierince aynı müddetler için üçer defa uzatılması mümkündür.

Bu pasaportların sahiplerinin ve varsa refakathanesine kayıtlı bulunanların birer fotoğraflarının pasaportlarına yapıştırılması lazımdır. >

MADDE 5 — 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanunu'nun 5/1/1981 tarihli ve 216 sayılı ve 11/5/1978 tarihli ve 2009 sayılı kanunlarla değişik 15 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Umuma Mahsus Pasaportlar .

Madde 15 — Türk vatandaşlarının umuma mahsus münferit ve umuma mahsus müşterek pasaportları yurt içinde İçişleri Bakanlığınca veya İçişleri Bakanının vereceği yetkiye göre valiliklerce, yabancı memleketlerde Türkiye Cumhuriyeti konsoloslukları tarafından verilir.

Pasaport sahibi talep ettiği takdirde eşi ile reşit olmayan kız ve erkek çocukları pasaportun refakathanesine kaydolunur.

Refakat hanesine yazılı olanlar, adına pasaport verilmiş bulunan kimselerin beraberinde bulunmadıkça o pasaportla seyahat edemezler.

Umuma mahsus münferit pasaportlar Kanunda yazılı istisnalar saklı kalmak kaydıyla enaz 3 ay, en fazla 5 yıl geçerli olmak üzere düzenlenir.

Askerliği tecilli olanlarla, subay ve astsubaylardan mensup oldukları makamlardan mezuniyet almak suretiyle yabancı memleketlere gideceklerine izinlerine uygun süreli pasaport verilir.

Askerlik hizmetini yapmak üzere memlekete celp edilenlerle, yabancı memleketlerde yoksul kalmış oldukları sabit olan Türk vatandaşlarının pasaportları Türkiye'de dönüşlerini teminen biray süre ile uzatılır. Pasaportu olmayanlara biray süreli seyahat belgesi verilir.»

MADDE 6 — 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanunu'nun 16 ncı maddesinin 1 ve 2 nci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Toplu bir halde yolculuk etmek isteyen ve enaz 5 kişilik bir kafile teşkil eden Türk vatandaşlarına istedikleri takdirde umuma mahsus müşterek pasaport verilir.

Bu pasaportlar verildiği tarihten itibaren 3 ay, 6 ay ve 1 yıl muteber olmak üzere düzenlenir.»

MADDE 7 — 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanunu'nun 17 nci maddesinin (A) bendi birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş (D) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

«Madde 17 — (A) Umuma mahsus münferit veya müşterek pasaport almak isteyen kimselerin usulüne uygun düzenlenmiş form dilekçe, yeterli sayıda fotoğraf ve nüfus hüviyet cüzdanlarının aslı ile mahallin Emniyet Müdürlüğüne müracaat etmeleri lazımdır.»

MADDE 8 — 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanunu'nun 18 inci maddesi (B) bendi 1 inci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«B) Bir gidiş ve geliş için verilen pasaportlar İçişleri Bakanlığının takdirine göre 3 ay, 6 ay, 1 yıl veya 2 yıl muteber olmak üzere tanzim edilir.»

MADDE 9 — 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanunu'nun 20 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Türkiye dışına taşıma yapan ulaşım araçlarının memur ve mürettebatına verilen vesikalar

Madde 20 — Türkiye Karasuları dışına çıkan Türk gemilerinin Türk vatandaşları olan mürettebatına usulüne uygun olarak Bölge Liman ve Deniz İşleri Müdürlüklerince fotoğrafı «Gemiadamı Cüzdanı»,

Hava yolu uluslararası ulaşım araçları memur ve mürettebatına anlaşmalarla belirtilen örneğine ve usulüne uygun olarak idarelerince fotoğrafı «Uçak Mürettebatı Belgesi»,

Demiryolu Uluslararası ulaşım araçları memur ve mürettebatına anlaşmalarda öngörülen yetkili makamlarca örneğine ve usulüne uygun olarak fotoğraflı «Demiryolu Personeli Kimlik Belgesi», düzenlenir.

Gemiadamı cüzdanı ve uçak mürettebatı belgeleri verildikleri mahal Emniyet Müdürlüğünce, demiryolu personeli kimlik belgeleri anlaşmalarda öngörülen yetkili makamlarca tasdik edilmedikçe pasaport yerine kullanılamaz.

Gemi adamları ve uçak mürettebatına verilecek belgelerin şekil ve muhtevası İçişleri, Dışişleri ve Ulaştırma Bakanlıklarınca müştereken tesbit edilir.

Yabancı gemi, hava ve demiryolu uluslararası ulaşım araçları memur ve mürettebatı, yetkili makamlarca usulüne ve örneğine uygun olarak düzenlenmiş vesikaları ile Türk karasuları ve liman şehirlerine karşılıklılık esasına göre girip çıkabilirler.»

MADDE 10 — 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanunu'nun 21 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Pasaport yerine geçerli vesikaların verilmiş şartları :

Madde 21 — 19 ve 20 nci maddelerde yazılı vesikaların verilmiş sırasında 7, 17 ve 22 nci maddelerin hükümleri tatbik olunur.»

MADDE 11 — 15/7/1950 tarih ve 5682 sayılı Pasaport Kanunu'nun 25/2/1981 tarih ve 2418 sayılı Kanunla değişik 22 nci maddesinin 1 inci fıkrasındaki «Yabancı memleketlerde geçinmek için müsait sebep ve şartlara malik olduklarını ispat edemeyenlere» cümlesi yürürlükten kaldırılarak madde sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Yukarıda a, b, e, g bentlerinde sayılanlar ile diğer bentlerde yazılı ağır hapis cezasını gerektiren suçlardan sanık olanlar hariç olmak üzere ülkenin uluslararası siyasi, ekonomik ve kültürel menfaatleri bakımından yurtdışına çıkmalarında fayda ve zaruret bulunanlara İçişleri Bakanlığınca veya İçişleri Bakanlığının vereceği yetkiye göre valiliklerce yurtdışındaki iş veya görevin yapılmasına imkân verecek süre kadar geçici olarak yurtdışına çıkmaları için pasaport veya pasaport yerine geçerli vesika verilebilir.

İçişleri Bakanlığı veya valiliklerce pasaport verilebileceklerden davanın görüldüğü mahkeme tarafından suç isnadına uygun kefalet alınır.

Kendisine kefalet karşılığı pasaport veya pasaport yerine geçerli vesika verilen, süresi içerisinde yurda dönmediği takdirde kefaleti hazineye irat kaydedilir.»

MADDE 12 — 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanunu'na aşağıdaki maddeler eklenmiştir.

«Ek Madde 1 — Pasaport Kanununun uygulanması, pasaportların şekil ve muhtevalarının tesbiti ile pasaport ve pasaport yerine geçerli belgelerin düzenlenmesine ait esaslar İçişleri Bakanlığının koordinatörlüğünde Dışişleri ve Maliye ve Gümrük Bakanlıklarının iştiraki ile hazırlanacak bir yönetmelikle belirtilir.»

«Ek Madde 2 — Pasaport Kanununda yer alan harç ve resimler için 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun pasaportlarla ilgili hükümleri uygulanır.»

Yürürlük

MADDE 13 — Bu Kanun Hükmünde Kararname yayımı tarihinden 1 ay sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 14 — Bu Kanun Hükümünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Kenan EVREN

Cumhurbaşkanı

T. ÖZAL

Başbakan

İ. K. ERDEM

Devlet Bak. - Başbakan Yrd.

K. OKSAY

Devlet Bakanı

A. M. YILMAZ

Devlet Bakanı

S. N. TÜREL

Devlet Bakanı

A. TENEKECİ

Devlet Bakanı

İ. ÖZDAĞLAR

Devlet Bakanı

A. K. ALPTEMOÇİN

Devlet Bakanı

M. N. ELDEM

Adalet Bakanı

Z. YAVUZTÜRK

Millî Savunma Bakanı

A. TANRIYAR

İçişleri Bakanı

V. HALEFOĞLU

Dışişleri Bakanı

V. ARIKAN

Maliye ve Gümrük Bakanı

M. V. DİNÇERLER

Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı

İ. S. GİRAY

Bayındırlık ve İskân Bakanı

M. AYDIN

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı

V. ATASOY

Ulaştırma Bakanı

H. H. DOĞAN

Tarım Orman ve Köylüleri Bakanı

M. KALEMLİ

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

H. C. ARAL

Sanayi ve Ticaret Bakanı

C. BÜYÜKBAŞ

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

M. M. TAŞÇIOĞLU

Kültür ve Turizm Bakanı

Bakanlar Kurulu Kararları

Karar Sayısı : 84/8317

Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca kurulacak Organize Sanayi Bölgesine nakledecek Kazlıçeşme'deki Deri Sanayicilerinin üst yapıları için (Küçük Sanayi Siteleri Yapı Kooperatiflerine Sağlanan Şartlarla) kredi verilmesi; Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığının görüşüne dayanan adigeçen Bakanlığın 23/5/1984 tarihli ve 3071 sayılı yazısı üzerine, Bakanlar Kurulunca 18/7/1984 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Kenan EVREN

Cumhurbaşkanı

T. ÖZAL

Başbakan

İ. K. ERDEM

Devlet Bak. - Başbakan Yrd.

K. OKSAY

Devlet Bakanı

A. M. YILMAZ

Devlet Bakanı

S. N. TÜREL

Devlet Bakanı

A. TENEKECİ

Devlet Bakanı

İ. ÖZDAĞLAR

Devlet Bakanı

A. K. ALPTEMOÇİN

Devlet Bakanı

M. N. ELDEM

Adalet Bakanı

S. N. TÜREL

Millî Savunma Bakanı V.

A. TANRIYAR

İçişleri Bakanı

A. M. YILMAZ

Dışişleri Bakanı V.

V. ARIKAN

Maliye ve Gümrük Bakanı

M. V. DİNÇERLER

Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı

İ. S. GİRAY

Bayındırlık ve İskân Bakanı

M. AYDIN

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı

V. ATASOY

Ulaştırma Bakanı

H. H. DOĞAN

Tarım Orman ve Köylüleri Bakanı

M. KALEMLİ

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

H. C. ARAL

Sanayi ve Ticaret Bakanı

C. BÜYÜKBAŞ

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

M. M. TAŞÇIOĞLU

Kültür ve Turizm Bakanı